

SEKRETARIATET

energi

KLAGENÆVNET

Mariagerfjord Kommune
Byg
Østergade 22
9510 Arden

Frederiksborggade 15 Mariagerfjord Kommune
1360 København K Byrådssekretariatet

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

18 MAR. 2011

Tlf 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

Klager over Mariagerfjord Kommunes afgørelser af 12. august 2010 og 16. marts 2011
29. september 2010 om godkendelse af projektforslag for Oue- og Øster J.nr 1021-10-42-20
Hurup Kraftvarmeværk A.m.b.a., kommunens j.nr. 13.03.01-P20-1-10 og TML-EKN
13.03.01-P20-2-10

Ovennævnte sager har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 7. marts 2011.

Afgørelserne fremsendes hermed.

Med venlig hilsen

Tina Maria Alander Lindfors

Fuldmægtig, cand.jur.

Direkte telefon: 33955854

E-mail: ekn@ekn.dk

AFGØRELSE

energi
KLAGE NÆVNET

(Varmeforsyning)

Frederiksborggade 15
1360 København KBesøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København KTlf 3395 5785
Fax 3395 5799www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

KLAGE FRA	HMN Naturgas I/S	16. marts 2011
OVER	Mariagerfjord Kommune afgørelse af 12. august 2010	J.nr 1021-10-42-18
OM	godkendelse af projektforslag for Oue Kraftvarmeværk A.m.b.a.	TML -EKN

NÆVNETS	Nævnnsformand, dommer Poul K. Egan
SAMMEN-	Næstformand, professor, dr.polit. Chr. Hjorth-Andersen
SÆTNING	Professor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen
I SAGEN	Professor, cand.jur. & Ph.D. Birgitte Egelund Olsen Fhv. direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen

NÆVNETS	Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010 <u>op-</u>
AFGØRELSE	<u>hæves.</u>

Energiklagenævnet har ved e-mail af 30. september 2010 fra Mariagerfjord Kommune modtaget HMN Naturgas I/S v/advokat Karsten Cronwalds, Advokatfirmaet Cronwald (herefter klager), klage af 9. september 2010 over kommunens afgørelse af 12. august 2010. Ved afgørelsen godkendte Mariagerfjord kommune Oue Kraftvarmeværk A.m.b.a.'s (herefter kraftvarmeværket) projektforslag for etablering af et nyt biomassefyret kraftvarmeanlæg.

Sagens baggrund

Klager er naturgasleverandør i det område, hvor kraftvarmeværket er beliggende. Kraftvarmeværket er et decentralt naturgasfyret kraftvarmeværk (et såkaldt barmarksværk), som råder over en gasmotor og en gaskedel med en samlet varmeproduktionskapacitet på 2.770 kW og en samlet elproduktionskapacitet på 922 kW. Kraftvarmeværket ønsker at etablere et biomassefyret anlæg bestående af et Stokerfyr med en varmeproduktionskapacitet på 990 kW samt en såkaldt ORC-turbine (Organic Rankine Cycle) med en elproduktionskapacitet på 10 kW. Kraftvarmeværket har udarbejdet et projektforslag herfor, som Mariagerfjord Kommune ved afgørelsen af 12. august 2010 godkendte. Projektforslaget indebærer, at der etableres et biomassefyret an-

læg i et område, som er udlagt til naturgasforsyning. Det biomassefyrede anlæg skal fungere som et supplement til kraftvarmeværkets eksisterende gasfyrede anlæg og har til formål at forbedre driften af det nødlidende barmarksværk samt at reducere varmeprisen for værkets 147 forbrugere.

Projektforslagets samfundsøkonomiske vurdering er baseret på Energistyrelsens samfundsøkonomiske beregningsforudsætninger fra april 2010. Det fremgår af projektforslaget, at der vil være en samfundsøkonomisk fordel ved etablering af det biomassefyrede anlæg på 4,7 mio. kr. over 20 år, såfremt elproduktionen afsættes til det frie elmarked. Den selskabsøkonomiske gevinst er ca. 1,5 mio. kr. årligt. Projektet medfører endvidere en årlig reduktion af CO₂-udledningen på op til 1.479 t.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML -EKN

Den påklagede afgørelse

Side 2 af 12

Af Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010 fremgår bl.a. følgende:

"[...]

Godkendelse af nyt kraftvarmeanlæg på Oue Kraftvarmeværk*Beslutning*

Udvalget for Teknik og Miljø besluttede den 9. august 2010 at godkende installation af et biomassefyret kedelanlæg på 990 kW-varme og 10 kW-el som supplement for naturgasfyret kraftvarme i Oue.

*Sagsfremstilling***Baggrund**

Oue Kraftvarmeværk er et af 5 landsbykraftvarmeværker (barmarksværker) i kommunen. Udviklingen har medført at borgere på barmarksværker betaler en høj fjernvarmepris, fordi de er pålagt at stå til rådighed med elproduktion.

I Oue er fjernvarmeprisen for et standardhus ca. 25.000 kr./år. Et tilsvarende hus kan varmes op med olie for ca. 23.000 kr./år. inkl. afskrivning mv. Projektet forventes at bringe fjernvarmeprisen ned på ca. 20.000 kr./år. Forbrugerne er bundet til fjernvarmeværket frem til 1. januar 2015.

Formål

Projektforslaget omhandler et forsøg med biomassefyret kraftvarmeproduktion med det formål at forbedre driftsøkonomien, så fjernvarme bliver et attraktivt alternativ til individuel opvarmning.

energi

KLAGE NÆVNET

På den eksisterende naturgasmotor kan produceres 1.270 kW varme og 922 kW el. Det nye anlæg kan producere 990 kW varme men kun 10 kW el.

Beskrivelse

Et nyt biomassefyret kraftvarmeanlæg vil have en samfundsøkonomisk fordel på omkring 4,7 mio. kr. over 20 år, med driften lagt an på det frie elmarked.

Der er beregnet en øget selskabsøkonomisk gevinst på ca. 1,5 mio. kr. årligt ved etablering af et biomassefyret kraftvarmeanlæg og naturgasmotoren på det frie elmarked. Dette vil betyde en væsentlig årlig reduktion i varmeprisen for de 147 brugere.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML -EKN

Side 3 af 12

Ved etablering af et 990 kW biomassefyret kraftvarmeanlæg er det således muligt at forbedre driften af det nødlidende bar-marksværk i Oue.

Projektet medfører en CO₂-reduktion på op til 1.479 tons CO₂ årligt.

Høring

Projektforslaget har været sendt til høring hos HMN Naturgas. Efter HMN-Naturgas' opfattelse kan projektet ikke betragtes som et biomassefyret kraftvarmeanlæg, idet biomassekedlen ikke er dimensioneret efter energiforbruget på turbineanlægget. En korrekt dimensioneret biomassekedel til et turbineanlæg skal i udgangspunktet levere hele sin nytteenergi til turbineanlægget, hvorefter den mulige varmeproduktion i princippet er den energi, der leveres på turbineanlæggets kondensator.

Det er derfor HMN-Naturgas opfattelse, at Mariagerfjord Kommune – i henhold til ovennævnte projektbekendtgørelse – ikke kan godkende Projektforslaget - idet der er tale om et forsøgsanlæg der skal godkendes af Energistyrelsen.

Vurdering

I henhold til varmeforsyningsloven kan et brændselsskift fra naturgas til biomasse godkendes, såfremt der er tale om kraftvarme-drift med positiv samfundsøkonomi. Kraftvarmeanlæg angives blot som samproduktion af el og varme. HMN Naturgas' definition har altså ikke baggrund i lovgivningen. Derfor vurderer vi ikke, at der skal søges dispensation til projektet.

energi

KLAGENÆVNET

Hjemmel og klagevejledning

Kommunalbestyrelsen godkender biomasse som brændsel i henhold til § 14 i Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg nr. 1295 af 13/12/2005.

Afgørelsen kan påklages til Energiklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra dato. Klage indgives til kommunalbestyrelsen, der snarest sender klagen til Energiklagenævnet vedlagt en udtalelse og det materiale, der har ligget til grund for afgørelsen.

[...]"

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML -EKN

Klagers synspunkter og bemærkninger

Det er klagers opfattelse, at projektforslaget ikke opfylder betingelserne i projektbekendtgørelsen om etablering af biomassefyrede anlæg og derfor ikke kan godkendes. Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010 skal på denne baggrund ophæves. Til støtte herfor har klager navnlig anført følgende:

Side 4 af 12

- Det i projektforslaget beskrevne biomassefyrede anlæg opfylder ikke projektbekendtgørelsens¹ § 9 om godkendelse af projekter for kraftvarmeproduktionsanlæg, da anlægget ikke kan karakteriseres som et kraftvarmeanlæg. Anlægget er heller ikke dimensioneret til at have en dækningsgrad på 90 % som forudsat i bekendtgørelsens § 9, stk. 2.
- Et kraftvarmeanlæg er oprindeligt defineret som et kraftværk (elproduktion), der udnytter overskudsvarme til at levere varme til fjernvarmenettet, således at energien udnyttes bedst muligt. Det i projektforslaget omhandlede anlæg er en helt anderledes konstruktion, idet der i realiteten er tale om et traditionelt biomassefyret kedelanlæg samt et særskilt ORC-anlæg. Der er således ikke tale om et kraftvarmeanlæg, som begrebet er defineret i varmforsyningsloven² og projektbekendtgørelsen samt i forarbejderne hertil. I vejledningen til projektbekendtgørelsen henvises der endvidere til den politiske aftale af 29. marts 2004, hvor det udtrykkeligt anføres, at bekendtgørelsens § 15 har til hensigt at begrænse mulighederne for, at de naturgasfyrede kraftvarmeværker etablerer biomassefyrede kedler og dermed fortrænger naturgassen. Mariagerfjord Kommunes godkendelse af projektforslaget er udtryk for en omgåelse af betingelserne i projektbekendtgørelsens § 15, ligesom det ikke er i overensstemmelse med den politiske aftale.

¹ Bekendtgørelse nr. 1295 af 13. december 2005 om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg.

² Lovbekendtgørelse nr. 347 af 17. maj 2005 om varmforsyning med senere ændringer.

- Kraftvarmeværket forholder sig ikke til, hvorledes lovgivningen samt forarbejderne hertil definerer kraftvarme. Det er således ikke korrekt, at samproduktionskravet i varmeforsyningsloven er ophævet. Projektforslaget kan alene godkendes, såfremt det opfylder projektbekendtgørelsens forudsætninger herfor.
- Det er flere steder i projektforslaget anført, at der er tale om et forsøgsanlæg. Mariagerfjord Kommune har imidlertid ikke kompetence til at godkende projekter for forsøgsanlæg. Det fremgår således af projektbekendtgørelsens § 28, at det er Energistyrelsen, som kan godkende udviklings- og demonstrationsprojekter. Det fremgår endvidere af vejledningen til projektbekendtgørelsen, at Energistyrelsen har givet dispensation i en sag, hvor der netop var tale om tilsatsfyring med høj biomasseandel. Klager har i forbindelse med, at projektforslaget har været i høring, gjort opmærksom på, at kommunen ikke kan godkende forsøgsprojekter. Kommunen har imidlertid ikke forholdt sig hertil i tilstrækkelig grad, herunder undersøgt forholdet nærmere. Det burde endvidere fremgå af projektforslaget, hvilken betydning ORC-anlægget isoleret set har for projektets samfunds- og selskabsøkonomi.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML-EKN

Side 5 af 12

Kraftvarmeværkets synspunkter og bemærkninger

Dansk Fjernvarmes Projektselskab er på vegne af kraftvarmeværket fremkommet med bemærkninger til sagen. Det er kraftvarmeværkets opfattelse, at Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010 bør stadfæstes. Til støtte herfor har kraftvarmeværket navnlig anført følgende:

- Varmeforsyningslovens krav om samproduktion af el og varme er i forbindelse med, at elproduktionen er overgået til det frie elmarked, blevet ophævet. Det er således ikke længere et krav, at der skal ske samproduktion af el og varme. Som følge heraf er der derfor ikke noget krav til samproduktionsgraden og heller ikke til el-virkningsgraden. Det vigtigste er, at den samlede el- og varmeproduktion på anlægget optimeres til gavn for både samfundet og fjernvarmeselskabet.
- Kraftvarmeværkets formål er at forsyne byen og forbrugerne med varme samt at gøre det på den samfundsøkonomiske og miljømæssigt mest hensigtsmæssige måde. Betingelsen for at kunne anvende biomasse i et naturgasområde er, at der etableres et kraftvarmeanlæg, således at der også produceres el i forbindelse med varmeproduktionen. Varmeproduktionen er dog stadig det primære formål hos kraftvarmeværket. Det i projektforslaget beskrevne anlæg opfylder disse betingelser, og der er mulighed for udbygning af elproduktionskapaciteten til det tredobbelte med parallelkoblede anlæg, hvis anlægget kommer til at fungere efter hensigten. Det er indtil videre det første af sin

energi

KLAGE NÆVNET

art i Danmark. Energistyrelsen har endvidere bekræftet, at anlægget vil kunne få elafregning efter samme regler i lovgivningen som biogas og forgasningsgas samt sterlingmotorer.

- Fordelen ved et ORC-anlæg er, at anlægget frem for et turbineanlæg kan få en fuldlast driftstid på 8.760 timer pr. år, da anlægget ikke er afhængigt af fuldlastdrift på kedlen, men kun bruger en del af kedeleffekten i form af varmt kedelvand. Turbineanlægget er direkte tilkoblet kedlens dampproduktion og får således kun en mulig fuldlast driftstid på ca. 3.500-4.000 timer pr. år. Turbineanlægget kan endvidere ikke drives på regulerkraftmarkedet, mens ORC-anlægget er ideelt hertil. ORC-anlæg er således fremtiden for mindre biomassekraftvarmeværker, da det er regulerkraft, som efterspørges i fremtidens elmarked, hvor en meget stor del af elproduktionen kommer fra vindmøller.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML-EKN

Side 6 af 12

Mariagerfjord Kommunes udtalelse til sagen

Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at kommunens afgørelse af 12. august 2010 bør stadfæstes. Mariagerfjord Kommune har i det hele henvist til afgørelsen samt kommunens bemærkninger i forbindelse med Teknik- og Miljøudvalgets godkendelse af projektforslaget den 9. august 2010. Af disse bemærkninger fremgår bl.a. følgende:

- Efter klagers opfattelse kan projektet ikke betragtes som et biomassefyret kraftvarmeanlæg, idet biomassekedlen ikke er dimensioneret efter energiforbruget på turbineanlægget. En korrekt dimensioneret biomassekedel til et turbineanlæg skal som udgangspunktet levere hele sin nytteenergi til turbineanlægget, hvorefter den mulige varmeproduktion i princippet er den energi, der leveres på turbineanlæggets kondensator. I henhold til varmeforsyningsloven kan et brændselsskift fra naturgas til biomasse godkendes, såfremt der er tale om et kraftvarmeanlæg med positiv samfundsøkonomi. Kraftvarmeanlæg angives blot som samproduktion af el og varme. Det er på denne baggrund kommunens opfattelse, at projektforslaget opfylder projektbekendtgørelsens regler og dermed kan godkendes i henhold til bekendtgørelsens § 14.

Retsgrundlaget

EU-direktiv 2004/8/EF af 11. februar 2004 om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked er blevet gennemført i varmeforsyningsloven ved lov nr. 548 af 6. juni 2007. Direktivet definerer kraftvarme i artikel 3, litra a, hvoraf følgende bl.a. fremgår:

"[...]"

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

a) >>kraftvarmeproduktion<<: samtidig produktion af termisk energi og elektrisk og/eller mekanisk energi i en og samme proces

...

"[...]"

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML-EKN

Godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg samt valg af produktionsform og brændsel er nærmere reguleret i projektbekendtgørelsen. Af projektbekendtgørelsens § 9 fremgår følgende vedrørende kollektive varmforsyningsanlægs produktionsform:

Side 7 af 12

"[...]"

Projekter for varme- og kraft-varme-produktionsanlæg
Produktionsform

§ 9. Kommunalbestyrelsen kan kun godkende projekter for produktionsanlæg med en varmekapacitet over 1 MW, hvis projekterne indrettes som kraft-varme-anlæg. Det er dog en forudsætning, at denne produktionsform er samfundsøkonomisk fordelagtig. Hvis et varmeproducerende anlæg er samfundsøkonomisk mere fordelagtigt, kan der etableres et varmeanlæg.

Stk. 2. Et projektforslag efter stk. 1 skal normalt dimensioneres til en dækningsgrad på 90 pct. af værkets samlede årlige varmeproduktion, medmindre andre dækningsgrader er samfundsøkonomisk mere fordelagtige.

"[...]"

Følgende fremgår videre af bekendtgørelsens § 14 om brændselsvalg for kraft-varmeanlæg:

"[...]"

Kraft-varme-anlæg

§ 14. Ved projekter for kraft-varme-anlæg kan kommunalbestyrelsen godkende brændslerne:

- 1) naturgas,
- 2) biomasse,
- 3) biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse eller

energi

KLAGE NÆVNET

4) affald.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal indpasse biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse til kraft-varme-produktion i den kommunale varmforsyning, såfremt der er lokalt ønske herom, og såfremt fjernvarmeværket kan erhverve gas-sen til priser, der ikke adskiller sig væsentligt fra prisen på den forsyning, som fjernvarmeværket ellers har adgang til.

[...]"

Om godkendelse af varmeproduktionsanlæg fremgår endvidere følgende i be-
kendtgørelsens § 15:

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML -EKN

"[...]

Varmeproduktionsanlæg

Side 8 af 12

§ 15. Ved etablering af varmeproduktionsanlæg til levering af varme til et fjernvarmenet, der forsynes af et eksisterende decen-tralt naturgasbaseret kraft-varme-anlæg eller varmeanlæg, skal kommunalbestyrelsen ved godkendelse af projekter anvende kri-terierne i stk. 2-4 for fastlæggelse af brændselsvalg.

Stk. 2. Ved etablering af varmeproduktionsanlæg efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen kun godkende brændslerne naturgas og mineralsk olie, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Ved etablering af varmeproduktionsanlæg efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen godkende biogas, lossepladsgas og an-den forgasset biomasse forudsat, at brændslet anvendes på en kraft-varme-producerende produktionsenhed baseret på disse brændsler.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan ved etablering af udvidet varmeproduktionskapacitet, som er nødvendiggjort af et øget varmebehov, godkende anvendelse af CO₂ -afgiftsfrit brændsel for anlæg, der alene er dimensioneret til at dække det øgede varme-behov, jf. dog § 13.

[...]"

Forinden kommunalbestyrelsen kan godkende et projektforslag i henhold til bekendtgørelsens regler, skal kommunalbestyrelsen foretage en energimæs-sig, samfundsøkonomisk og miljømæssig vurdering af projektet. Af bekendt-gørelsens § 24 fremgår således følgende:

"[...]

§ 24. Forinden kommunalbestyrelsen kan meddele godken-delse, skal kommunalbestyrelsen foretage en energimæssig, sam-fundsøkonomisk og miljømæssig vurdering af projektet. Vurderin-

energi

KL A G E N Æ V N E T

gen skal ske på baggrund af planlægningen efter kapitel 2, de i kapitel 3 fastsatte forudsætninger og de i 21, stk. 1, nr. 10, nævnte samfundsøkonomiske analyser samt de efter § 23 modtagne bemærkninger. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen påse, at projektet er i overensstemmelse med varmemforsyningsloven, herunder formålsbestemmelsen, samt at projektet ud fra en konkret vurdering er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt.

Stk. 2. Forudsætter projektet anvendelse af de i lovens § 6, stk. 3, og § 7 nævnte regler, skal kommunalbestyrelsen vurdere reglernes anvendelse i forhold til projektets økonomi og opfyldelsen af energipolitiske målsætninger mv.

[...]"

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML -EKN

Side 9 af 12

Energistyrelsen kan i henhold til projektbekendtgørelsens § 28 i særlige tilfælde give dispensation fra projektbekendtgørelsens regler. Følgende fremgår af § 28:

"[...]

Dispensation

§ 28. Energistyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra reglerne i bekendtgørelsen, eksempelvis ved udviklings- eller demonstrationsprojekter.

[...]"

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Projektbekendtgørelsen fastlægger de nærmere regler for, hvornår et projektforslag kan godkendes. Kommunalbestyrelsen kan således alene godkende et projektforslag, hvis projektforslaget opfylder betingelserne i projektbekendtgørelsen. Bekendtgørelsen fastlægger bl.a. de nærmere regler for, hvilke brændselstyper, der kan anvendes. Brændselsvalget er afhængigt af, om der er tale om et kraftvarmeanlæg eller et rent varmeproduktionsanlæg. Det fremgår således af projektbekendtgørelsens § 14, at kommunalbestyrelsen ved projekter for kraftvarmeanlæg kan godkende brændslerne naturgas, biomasse, biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse eller affald. For varmeproduktionsanlæg, som er beliggende i et område, der forsynes af et eksisterende decentralt naturgasbaseret kraftvarmeanlæg, kan kommunalbestyrelsen som udgangspunkt alene godkende brændslerne naturgas og mineralisk olie, medmindre varmeproduktionskapaciteten er nødvendiggjort af et øget varmebehov, og anlægget alene er dimensioneret til at dække det øgede varmebehov, jf. projektbekendtgørelsens § 15, stk. 4.

Nærværende projektforslag omhandler et biomassefyret kraftvarmeanlæg bestående af et biomassefyret Stokerfyr med en varmeproduktionskapacitet på 990 kW samt et ORC-anlæg med en elproduktionskapacitet på 10 kW. Anlægget skal fungere som supplement til det eksisterende anlæg og har til formål at forbedre kraftvarmeværkets økonomi.

Projektbekendtgørelsen fastlægger som ovenfor anført, hvilke typer brændsel der kan anvendes for henholdsvis kraftvarmeanlæg og anlæg som udelukkende er varmeproducerende. For at det i projektforslaget beskrevne anlæg kan anvende biomasse som brændsel, er det som udgangspunkt en forudsætning, at anlægget kan karakteriseres som et kraftvarmeanlæg.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML -EKN

Den nærmere definition af et kraftvarmeanlæg, herunder eventuelle krav til varme- og elproduktionskapaciteten, ses hverken beskrevet i varmeforsyningsloven eller elforsyningsloven, herunder i disse loves forarbejder, eller i tilhørende bekendtgørelser. Kraftvarme er imidlertid i EU-direktiv 2004/8/EF af 11. februar 2011 defineret som "samtidig produktion af termisk energi og elektrisk og/eller mekanisk energi i en og samme proces". Direktivet er blevet gennemført i varmeforsyningsloven ved lov nr. 548 af 6. juni 2007. Kraftvarme er således et udtryk for, at der sker en samproduktion af elektricitet og varme på samme anlæg, og at anlægget er konstrueret til at producere el og varme i samme proces.

Side 10 af 12

Energiklagenævnet finder, at det i projektforslaget beskrevne anlæg ikke kan karakteriseres som et kraftvarmeanlæg, hvor elektricitet og varme produceres i samme proces. Energiklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at der er tale om to særskilte anlæg, hvoraf den varmeproducerende del af anlægget er et biomassefyret Stokerfyr, og at den del af anlægget, som skal producere elektricitet, er en ORC-turbine. Stokerfyret og ORC-turbinen kan endvidere fungere uafhængigt af hinanden. Energiklagenævnet bemærker endvidere i lighed med det af klager anførte, at biomassekedlen ikke er dimensioneret efter energiforbruget på turbineanlægget. En biomassekedel til et turbineanlæg skal som udgangspunkt dimensioneres således, at biomasseanlægget leverer hele sin nytteenergi til turbineanlægget, hvorefter den mulige varmeproduktion er den energi, som leveres på turbineanlæggets kondensator. Dette er som anført ikke tilfældet ved det i projektforslaget beskrevne anlæg. Ved samproduktion af el og varme må endvidere forudsættes, at der produceres en vis mængde elektricitet. Energiklagenævnet bemærker hertil, at ORC-turbinen alene kan producere 10 kW el. Det forhold, at der efterfølgende kan etableres flere turbiner i et parallelt produktionsforløb ændrer ikke ved, at det i projektforslaget beskrevne anlæg ikke kan karakteriseres som et kraftvarmeanlæg. Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at anlægget i realiteten må betragtes som et varmeproduktionsanlæg.

Vurderingen af anlægget skal således ske i henhold til projektbekendtgørelsens § 15, herunder de i bestemmelsen fastsatte retningslinier for brændselsvalg, da kraftvarmeværket er beliggende i et område, der forsynes af et eksisterende decentralt naturgasbaseret kraftvarmeanlæg. Energiklagenævnet bemærker hertil, at der som udgangspunkt alene kan anvendes naturgas og mineralisk olie som brændsel, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 2, medmindre varmeproduktionskapaciteten er nødvendiggjort af et øget varmebehov, og anlægget alene er dimensioneret til at dække det øgede varmebehov. Dette ses ikke at være tilfældet med nærværende projektforslag.

Da betingelserne i projektbekendtgørelsens for godkendelse af projektforslag, herunder for så vidt angår brændselsvalget, således ikke er opfyldte, kan projektforslaget ikke godkendes. Energiklagenævnet ophæver herefter Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML -EKN

Side 11 af 12

Energiklagenævnet bemærker, at Energistyrelsen har mulighed for i særlige tilfælde at give dispensation fra reglerne i projektbekendtgørelsen, eksempelvis ved udviklings- eller demonstrationsprojekter, jf. projektbekendtgørelsens § 28. Kommunalbestyrelsen har således mulighed for at ansøge Energistyrelsen om dispensation fra projektbekendtgørelsens regler.

Energiklagenævnet bemærker hertil, at den proces, som foregår i et ORC-anlæg, er en almindelig kendt termodynamisk proces (Rankine-processen), som også er grundlaget for f.eks. vand-damp omsætningen i kraftværker. ORC-anlæg har været anvendt kommercielt i en lang årrække, og der er således efter Energiklagenævnets opfattelse ikke tale om, at det anlæg, der beskrives i projektforslaget, er en nyskabelse.

Energiklagenævnets afgørelse

Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010 ophæves.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 7. marts 2011.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 26 i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 347 af 17. maj 2005 med senere ændringer.

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter lov om varmforsyning eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. lov om varmforsyning § 26, stk. 4.

energi

KLAGE NÆVNET

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

P.N.V.

Poul K. Egan
Nævnnsformand

/Tina Maria Alander Lindfors
Fuldmægtig, cand.jur.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-42-18

TML -EKN

Side 12 af 12

AFGØRELSE

energi
 KLAGE NÆVNET

(Varmeforsyning)

 Frederiksborggade 15
 1360 København K

 Besøgsadresse:
 Linnésgade 18, 3. sal
 1361 København K

 Tlf 3395 5785
 Fax 3395 5799

 www.ekn.dk
 ekn@ekn.dk

KLAGE FRA	HMN Naturgas I/S	16. marts 2011
OVER	Mariagerfjord Kommune afgørelse af 29. september 2010	J.nr 1021-10-48-22
OM	godkendelse af projektforslag for Øster Hurup Kraftvarmeværk A.m.b.a.	TML -EKN

NÆVNETS	Nævnnsformand, dommer Poul K. Egan
SAMMEN-	Næstformand, professor, dr.polit. Chr. Hjorth-Andersen
SÆTNING	Professor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen
I SAGEN	Professor, cand.jur. & Ph.D. Birgitte Egelund Olsen Fhv. direktør, cand.polyt. H. C. Mortensen

NÆVNETS	Mariagerfjord Kommune afgørelse af 29. september 2010
AFGØRELSE	<u>ophæves.</u>

Energiklagenævnet har ved e-mail af 22. november 2010 fra Mariagerfjord Kommune modtaget HMN Naturgas I/S v/advokat Karsten Cronwalds, Advokatfirmaet Cronwald (herefter klager), klage af 21. oktober 2010 over kommunens afgørelse af 29. september 2010. Ved afgørelsen godkendte Mariagerfjord kommune Øster Hurup Kraftvarmeværk A.m.b.a.'s (herefter kraftvarmeværket) projektforslag for etablering af et nyt biomassefyret kraftvarmeanlæg.

Sagens baggrund

Klager er naturgasleverandør i det område, hvor kraftvarmeværket er beliggende. Kraftvarmeværket er et decentralt naturgasfyret kraftvarmeværk (et såkaldt barmarksværk), som råder over to gasmotorer med en samlet varmeproduktionskapacitet på 2.114 MW og en gaskedel med en samlet varmeproduktionskapacitet på 3 MW. Da naturgaskedlen ikke kan køre samtidig med gasmotorerne, har kraftvarmeværket i realiteten en samlet varmeproduktionskapacitet på 3 MW. Den samlede elproduktionskapacitet er på 1.472 kW. Kraftvarmeværket ønsker at etablere et nyt biomassefyret halmkedelanlæg med en varmeproduktionskapacitet på 950 kW samt en såkaldt ORC turbine (Organic Rankine Cycle) med en elproduktionskapacitet på 30 kW. Kraftvar-

meværket har udarbejdet et projektforslag herfor, som Mariagerfjord Kommune ved afgørelsen af 29. september 2010 godkendte. Projektforslaget indebærer, at der etableres et biomassefyret anlæg i et område, som er udlagt til naturgasforsyning. Det biomassefyrede anlæg skal fungere som et supplement til kraftvarmeværkets eksisterende gasfyrede anlæg og har til formål at forbedre driften af det nødlidende barmarksværk samt at reducere varmeprisen for værkets 284 forbrugere.

Projektforslagets samfundsøkonomiske vurdering er baseret på Energistyrelsens samfundsøkonomiske beregningsforudsætninger fra april 2010. Det fremgår af projektforslaget, at der vil være en samfundsøkonomisk fordel ved etablering af det biomassefyret halmkedelanlæg på 4,1 mio. kr. over 20 år, såfremt elproduktionen fra gasmotorerne afsættes til det frie elmarked. Den selskabsøkonomiske gevinst er ca. 1,5 mio. kr. årligt. Projektet medfører endvidere en årlig reduktion af CO₂-udledningen på op til 1.754 t.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Side 2 af 12

Den påklagede afgørelse

Af Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 29. september 2010 fremgår bl.a. følgende:

"[...]

Godkendelse af projekt for biomassefyret kraftvarmeanlæg på Ø. Hurup kraftvarmeværk*Resumé*

Projektet omhandler installation af et biomassefyret halmkedelanlæg på 950 kW-varme og en ORC generator (Organic Rankine Cycle) på 30 kW-el.

*Sagsfremstilling***Baggrund**

Øster Hurup Kraftvarmeværk er et af 5 landsbykraftvarmeværker (barmarksværker) i kommunen. Udviklingen har medført, at borgere på barmarksværker betaler en høj fjernvarmepris, fordi de er pålagt at stå til rådighed for elproduktion.

I Øster Hurup er fjernvarmeprisen for et standardhus ca. 25.000 kr./år. Et tilsvarende hus kan varmes op med olie for ca. 23.000 kr./år. inkl. afskrivning mv. Projektet forventes at bringe fjernvarmeprisen ned på ca. 22.000 kr./år. Nogle af forbrugerne er bundet til fjernvarmen via lokalplan.

Formål

Projektforslaget omhandler et forsøg med biomassefyret kraftvarmeproduktion med det formål at forbedre driftsøkonomien, så fjernvarme bliver et attraktivt alternativ til individuel opvarmning. På de eksisterende naturgasmotorer kan produceres 2.114 kW varme og 1.472 kW el. Det nye anlæg kan producere 950 kW varme og 30 kW el.

Projektets konklusion

Ved etablering af et nyt halmfyret kraftvarmeanlæg vil der være en samfundsøkonomisk fordel på 4,1 mio. kr. over 20 år, med driften lagt an på det frie elmarked.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Der er beregnet en øget selskabsøkonomisk gevinst på ca. 1,5 mio. kr. årligt ved etablering af et halmfyret kraftvarmeanlæg og naturgasmotorerne på det frie elmarked. dette vil betyde en væsentlig årlig reduktion i varmeprisen for de 284 brugere.

Side 3 af 12

Såfremt projektet gennemføres og anlægget afskrives over 20 år, vil den variable varmepris i Øster Hurup kunne reduceres med ca. 200 kr./MWh.

Ved etablering af et 950 kW halmfyret kraftvarmeanlæg er det således muligt at forbedre driften af det nødlidende barmarksværk i øster Hurup.

Projektet medfører en CO2-reduktion på 1.754 tons CO2 årligt.

Høring

Projektforslaget er sendt til høring hos HMN Naturgas, som svarer: At godkendelse af det foreliggende projektforslag vil være en omgåelse af varmemforsyningsloven og bekendtgørelse nr. 1295 af 13. december 2005, idet der ikke er tale om et kraftvarmeanlæg. Det er derfor HMN Naturgas opfattelse, at Mariagerfjord Kommune – i henhold til ovennævnte projektbekendtgørelse – ikke kan godkende projektforslaget, som mere har karakter af et forsøgsanlæg, som kræver Energistyrelsens godkendelse.

Vurdering

I henhold til varmemforsyningsloven kan et brændselsskift fra naturgas til biomasse godkendes, såfremt der er tale om kraftvarme-drift med positiv samfundsøkonomi. Kraft-varme-anlæg angives blot som samproduktion af el og varme.

energi

KLAGENÆVNET

HMN Naturgas' definition har altså ikke udtrykkelig baggrund i lovgivningen, men vil være et fortolkningsspørgsmål.

Hjemmel og klagevejledning

Afgørelsen er truffet i henhold til § 14 i Bekendtgørelse om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg nr. 1295 af 13/12/2005.

[...]"

Klagers synspunkter og bemærkninger

Det er klagers opfattelse, at projektforslaget ikke opfylder betingelserne i projektbekendtgørelsen om etablering af biomassefyrede anlæg og derfor ikke kan godkendes. Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 29. september 2010 skal på denne baggrund ophæves. Til støtte herfor har klager navnlig anført følgende:

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Side 4 af 12

- Det i projektforslaget beskrevne biomassefyrede anlæg opfylder ikke projektbekendtgørelsens¹ § 9 om godkendelse af projekter for kraftvarmeproduktionsanlæg, da anlægget ikke kan karakteriseres som et kraftvarmeanlæg. Anlægget er heller ikke dimensioneret til at have en dækningsgrad på 90 % som forudsat i bekendtgørelsens § 9, stk. 2.
- Et kraftvarmeanlæg er oprindeligt defineret som et kraftværk (elproduktion), der udnytter overskudsvarme til at levere varme til fjernvarmenettet, således at energien udnyttes bedst muligt. Det i projektforslaget omhandlede anlæg er en helt anderledes konstruktion, idet der i realiteten er tale om et traditionelt biomassefyret kedelanlæg samt et særskilt ORC-anlæg. Der er således ikke tale om et kraftvarmeanlæg, som begrebet er defineret i varmforsyningsloven² og projektbekendtgørelsen samt i forarbejderne hertil. I vejledningen til projektbekendtgørelsen henvises der endvidere til den politiske aftale af 29. marts 2004, hvor det udtrykkeligt anføres, at bekendtgørelsens § 15 har til hensigt at begrænse mulighederne for, at de naturgasfyrede kraftvarmewærker etablerer biomassefyrede kedler og dermed fortrænger naturgassen. Mariagerfjord Kommunes godkendelse af projektforslaget er udtryk for en omgåelse af betingelserne i projektbekendtgørelsens § 15, ligesom det ikke er i overensstemmelse med den politiske aftale.
- Kraftvarmewærket forholder sig ikke til, hvorledes lovgivningen samt forarbejderne hertil definerer kraftvarme. Det er således ikke korrekt,

¹ Bekendtgørelse nr. 1295 af 13. december 2005 om godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg.

² Lovbekendtgørelse nr. 347 af 17. maj 2005 om varmforsyning med senere ændringer.

at samproduktionskravet i varmforsyningsloven er ophævet. Projektforslaget kan alene godkendes, såfremt det opfylder projektbekendtgørelsens forudsætninger herfor.

- Det er flere steder i projektforslaget anført, at der er tale om et forsøgsanlæg. Mariagerfjord Kommune har imidlertid ikke kompetence til at godkende projekter for forsøgsanlæg. Det fremgår således af projektbekendtgørelsens § 28, at det er Energistyrelsen, som kan godkende udviklings- og demonstrationsprojekter. Det fremgår endvidere af vejledningen til projektbekendtgørelsen, at Energistyrelsen har givet dispensation i en sag, hvor der netop var tale om tilsatsfyring med høj biomasseandel. Klager har i forbindelse med, at projektforslaget har været i høring, gjort opmærksom på, at kommunen ikke kan godkende forsøgsprojekter. Kommunen har imidlertid ikke forholdt sig hertil i tilstrækkelig grad, herunder undersøgt forholdet nærmere. Det burde endvidere fremgå af projektforslaget, hvilken betydning ORC-anlægget isoleret set har for projektets samfunds- og selskabsøkonomi.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML-EKN

Side 5 af 12

Kraftvarmeværkets synspunkter og bemærkninger

Dansk Fjernvarmes Projektselskab er på vegne af kraftvarmeværket fremkommet med bemærkninger til sagen. Det er kraftvarmeværkets opfattelse, at Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010 bør stadfæstes. Til støtte herfor har kraftvarmeværket navnlig anført følgende:

- Varmeforsyningslovens krav om samproduktion af el og varme er i forbindelse med, at elproduktionen er overgået til det frie elmarked, blevet ophævet. Det er således ikke længere et krav, at der skal ske samproduktion af el og varme. Som følge heraf er der derfor ikke noget krav til samproduktionsgraden og heller ikke til el-virkningsgraden. Det vigtigste er, at den samlede el- og varmeproduktion på anlægget optimeres til gavn for både samfundet og fjernvarmeselskabet.
- Kraftvarmeværkets formål er at forsyne byen og forbrugerne med varme samt at gøre det på den samfundsøkonomiske og miljømæssigt mest hensigtsmæssige måde. Betingelsen for at kunne anvende biomasse i et naturgasområde er, at der etableres et kraftvarmeanlæg, således at der også produceres el i forbindelse med varmeproduktionen. Varmeproduktionen er dog stadig det primære formål hos kraftvarmeværket. Det i projektforslaget beskrevne anlæg opfylder disse betingelser, og der er mulighed for udbygning af elproduktionskapaciteten til det tredobbelte med parallelkoblede anlæg, hvis anlægget kommer til at fungere efter hensigten. Det er indtil videre det første af sin art i Danmark. Energistyrelsen har endvidere bekræftet, at anlægget

vil kunne få elafregning efter samme regler i lovgivningen som biogas og forgasningsgas samt sterlingmotorer.

- Fordelen ved et ORC-anlæg er, at anlægget frem for et turbineanlæg kan få en fuldlast driftstid på 8.760 timer pr. år, da anlægget ikke er afhængigt af fuldlastdrift på kedlen, men kun bruger en del af kedeleffekten i form af varmt kedelvand. Turbineanlægget er direkte tilkoblet kedlens dampproduktion og får således kun en mulig fuldlast driftstid på ca. 3.500-4.000 timer pr. år. Turbineanlægget kan endvidere ikke drives på regulerkraftmarkedet, mens ORC-anlægget er ideelt hertil. ORC-anlæg er således fremtiden for mindre biomassekraftvarmeværker, da det er regulerkraft, som efterspørges i fremtidens elmarked, hvor en meget stor del af elproduktionen kommer fra vindmøller.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Side 6 af 12

Mariagerfjord Kommunes udtalelse til sagen

Det er Mariagerfjord Kommunes opfattelse, at kommunens afgørelse af 29. september 2010 bør stadfæstes. Mariagerfjord Kommune har i det hele henvist til kommunens bemærkninger i forbindelse med Teknik- og Miljøudvalgets godkendelse af projektforslaget den 6. september 2010. Af disse bemærkninger fremgår bl.a. følgende:

- Efter klagers opfattelse kan projektet ikke betragtes som et biomassefyret kraftvarmeanlæg, idet biomassekedlen ikke er dimensioneret efter energiforbruget på turbineanlægget. En korrekt dimensioneret biomassekedel til et turbineanlæg skal som udgangspunktet levere hele sin nytteenergi til turbineanlægget, hvorefter den mulige varmeproduktion i princippet er den energi, der leveres på turbineanlæggets kondensator. I henhold til varmeforsyningsloven kan et brændselsskift fra naturgas til biomasse godkendes, såfremt der er tale om et kraftvarmeanlæg med positiv samfundsøkonomi. Kraftvarmeanlæg angives blot som samproduktion af el og varme. Det er på denne baggrund kommunens opfattelse, at projektforslaget opfylder projektbekendtgørelsens regler og dermed kan godkendes i henhold til bekendtgørelsens § 14.

Retsgrundlaget

EU-direktiv 2004/8/EF af 11. februar 2004 om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked er blevet gennemført i varmeforsyningsloven ved lov nr. 548 af 6. juni 2007. Direktivet definerer kraftvarme i artikel 3, litra a, hvoraf følgende bl.a. fremgår:

energi

KLAGE NÆVNET

"[...]

Artikel 3

Definitioner

I dette direktiv forstås ved:

a) >>kraftvarmeproduktion<<: samtidig produktion af termisk energi og elektrisk og/eller mekanisk energi i en og samme proces

...

[...]"

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Godkendelse af projekter for kollektive varmforsyningsanlæg samt valg af produktionsform og brændsel er nærmere reguleret i projektbekendtgørelsen. Af projektbekendtgørelsens § 9 fremgår følgende vedrørende kollektive varmforsyningsanlægs produktionsform:

Side 7 af 12

"[...]

Projekter for varme- og kraft-varme-produktionsanlæg

Produktionsform

§ 9. Kommunalbestyrelsen kan kun godkende projekter for produktionsanlæg med en varmekapacitet over 1 MW, hvis projekterne indrettes som kraft-varme-anlæg. Det er dog en forudsætning, at denne produktionsform er samfundsøkonomisk fordelagtig. Hvis et varmeproducerende anlæg er samfundsøkonomisk mere fordelagtigt, kan der etableres et varmeanlæg.

Stk. 2. Et projektforslag efter stk. 1 skal normalt dimensioneres til en dækningsgrad på 90 pct. af værkets samlede årlige varmeproduktion, medmindre andre dækningsgrader er samfundsøkonomisk mere fordelagtige.

[...]"

Følgende fremgår videre af bekendtgørelsens § 14 om brændselsvalg for kraft-varmeanlæg:

"[...]

Kraft-varme-anlæg

§ 14. Ved projekter for kraft-varme-anlæg kan kommunalbestyrelsen godkende brændslerne:

- 1) naturgas,
- 2) biomasse,
- 3) biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse eller

energi

KLAGE NÆVNET

4) affald.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal indpasse biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse til kraft-varmeproduktion i den kommunale varmforsyning, såfremt der er lokalt ønske herom, og såfremt fjernvarmeværket kan erhverve gasen til priser, der ikke adskiller sig væsentligt fra prisen på den forsyning, som fjernvarmeværket ellers har adgang til.

[...]"

Det fremgår videre af bekendtgørelsens § 15 følgende om godkendelse af varmeproduktionsanlæg:

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

"[...]

Varmeproduktionsanlæg

Side 8 af 12

§ 15. Ved etablering af varmeproduktionsanlæg til levering af varme til et fjernvarmenet, der forsynes af et eksisterende decentralt naturgasbaseret kraft-varme-anlæg eller varmeanlæg, skal kommunalbestyrelsen ved godkendelse af projekter anvende kriterierne i stk. 2-4 for fastlæggelse af brændselsvalg.

Stk. 2. Ved etablering af varmeproduktionsanlæg efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen kun godkende brændslerne naturgas og mineralsk olie, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. Ved etablering af varmeproduktionsanlæg efter stk. 1 kan kommunalbestyrelsen godkende biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse forudsat, at brændslet anvendes på en kraft-varme-producerende produktionsenhed baseret på disse brændsler.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan ved etablering af udvidet varmeproduktionskapacitet, som er nødvendiggjort af et øget varmebehov, godkende anvendelse af CO₂ -afgiftsfrit brændsel for anlæg, der alene er dimensioneret til at dække det øgede varmebehov, jf. dog § 13.

[...]"

Forinden kommunalbestyrelsen kan godkende et projektforslag i henhold til bekendtgørelsens regler, skal kommunalbestyrelsen foretage en energimæssig, samfundsøkonomisk og miljømæssig vurdering af projektet. Af bekendtgørelsens § 24 fremgår således følgende:

"[...]

§ 24. Forinden kommunalbestyrelsen kan meddele godkendelse, skal kommunalbestyrelsen foretage en energimæssig, samfundsøkonomisk og miljømæssig vurdering af projektet. Vurderin-

energi

KLAGE NÆVNET

gen skal ske på baggrund af planlægningen efter kapitel 2, de i kapitel 3 fastsatte forudsætninger og de i 21, stk. 1, nr. 10, nævnte samfundsøkonomiske analyser samt de efter § 23 modtagne bemærkninger. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen påse, at projektet er i overensstemmelse med varmforsyningsloven, herunder formålsbestemmelsen, samt at projektet ud fra en konkret vurdering er det samfundsøkonomisk mest fordelagtige projekt.

Stk. 2. Forudsætter projektet anvendelse af de i lovens § 6, stk. 3, og § 7 nævnte regler, skal kommunalbestyrelsen vurdere reglernes anvendelse i forhold til projektets økonomi og opfyldelsen af energipolitiske målsætninger mv.

[...]"

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Side 9 af 12

Energistyrelsen kan i henhold til projektbekendtgørelsens § 28 i særlige tilfælde give dispensation fra projektbekendtgørelsens regler. Følgende fremgår af § 28:

"[...]

Dispensation

§ 28. Energistyrelsen kan i særlige tilfælde dispensere fra reglerne i bekendtgørelsen, eksempelvis ved udviklings- eller demonstrationsprojekter.

[...]"

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Projektbekendtgørelsen fastlægger de nærmere regler for, hvornår et projektforslag kan godkendes. Kommunalbestyrelsen kan således alene godkende et projektforslag, hvis projektforslaget opfylder betingelserne i projektbekendtgørelsen. Bekendtgørelsen fastlægger bl.a. de nærmere regler for, hvilke brændselstyper, der kan anvendes. Brændselsvalget er afhængigt af, om der er tale om et kraftvarmeanlæg eller et rent varmeproduktionsanlæg. Det fremgår således af projektbekendtgørelsens § 14, at kommunalbestyrelsen ved projekter for kraftvarmeanlæg kan godkende brændslerne naturgas, biomasse, biogas, lossepladsgas og anden forgasset biomasse eller affald. For varmeproduktionsanlæg, som er beliggende i et område, der forsynes af et eksisterende decentralt naturgasbaseret kraftvarmeanlæg, kan kommunalbestyrelsen som udgangspunkt alene godkende brændslerne naturgas og mineralisk olie, medmindre varmeproduktionskapaciteten er nødvendiggjort af et øget varmebehov, og anlægget alene er dimensioneret til at dække det øgede varmebehov, jf. projektbekendtgørelsens § 15, stk. 4.

energi

KLAGE NÆVNET

Nærværende projektforslag omhandler et biomassefyret kraftvarmeanlæg bestående af et biomassefyret halmkedelanlæg med en varmeproduktionskapacitet på 950 kW samt en ORC-turbine med en elproduktionskapacitet på 30 kW. Anlægget skal fungere som supplement til det eksisterende anlæg og har til formål at forbedre kraftvarmeværkets økonomi.

Projektbekendtgørelsen fastlægger som ovenfor anført, hvilke typer brændsel der kan anvendes for henholdsvis kraftvarmeanlæg og anlæg som udelukken-
de er varmeproducerende. For at det i projektforslaget beskrevne anlæg kan anvende biomasse som brændsel, er det som udgangspunkt en forudsætning, at anlægget kan karakteriseres som et kraftvarmeanlæg.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Den nærmere definition af et kraftvarmeanlæg, herunder eventuelle krav til varme- og elproduktionskapaciteten, ses hverken beskrevet i varmeforsyningsloven eller elforsyningsloven, herunder i disse loves forarbejder, eller i tilhørende bekendtgørelser. Kraftvarme er imidlertid i EU-direktiv 2004/8/EF af 11. februar 2011 defineret som "samtidig produktion af termisk energi og elektrisk og/eller mekanisk energi i en og samme proces". Direktivet er blevet gennemført i varmeforsyningsloven ved lov nr. 548 af 6. juni 2007. Kraftvarme er således et udtryk for, at der sker en samproduktion af elektricitet og varme på samme anlæg, og at anlægget er konstrueret til at producere el og varme i samme proces.

Side 10 af 12

Energiklagenævnet finder, at det i projektforslaget beskrevne anlæg ikke kan karakteriseres som et kraftvarmeanlæg, hvor elektricitet og varme produceres i samme proces. Energiklagenævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at der er tale om to særskilte anlæg, hvoraf den varmeproducerende del af anlægget er et biomassefyret halmkedelanlæg, og at den del af anlægget, som skal producere elektricitet, er en ORC-turbine. Halmkedelanlægget og ORC-turbinen kan endvidere fungere uafhængigt af hinanden. Energiklagenævnet bemærker endvidere i lighed med det af klager anførte, at biomassekedlen ikke er dimensioneret efter energiforbruget på turbineanlægget. En biomassekedel til et turbineanlæg skal som udgangspunkt dimensioneres således, at biomasseanlægget leverer hele sin nytteenergi til turbineanlægget, hvorefter den mulige varmeproduktion er den energi, som leveres på turbineanlæggets kondensator. Dette er som anført ikke tilfældet ved det i projektforslaget beskrevne anlæg. Ved samproduktion af el og varme må endvidere forudsættes, at der produceres en vis mængde elektricitet. Energiklagenævnet bemærker hertil, at ORC-turbinen alene kan producere 30 kW el. Det forhold, at der efterfølgende kan etableres flere turbiner i et parallelt produktionsforløb ændrer ikke ved, at det i projektforslaget beskrevne anlæg ikke kan karakteriseres som et kraftvarmeanlæg. Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at anlægget i realiteten må betragtes som et varmeproduktionsanlæg.

Vurderingen af anlægget skal således ske i henhold til projektbekendtgørelsens § 15, herunder de i bestemmelsen fastsatte retningslinier for brændselsvalg, da kraftvarmeværket er beliggende i et område, der forsynes af et eksisterende decentralt naturgasbaseret kraftvarmeanlæg. Energiklagenævnet bemærker hertil, at der som udgangspunkt alene kan anvendes naturgas og mineralisk olie som brændsel, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 2, medmindre varmeproduktionskapaciteten er nødvendiggjort af et øget varmebehov, og anlægget alene er dimensioneret til at dække det øgede varmebehov. Dette ses ikke at være tilfældet med nærværende projektforslag.

Da betingelserne i projektbekendtgørelsens for godkendelse af projektforslag, herunder for så vidt angår brændselsvalget, således ikke er opfyldte, kan projektforslaget ikke godkendes. Energiklagenævnet ophæver herefter Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Side 11 af 12

Energiklagenævnet bemærker, at Energistyrelsen har mulighed for i særlige tilfælde at give dispensation fra reglerne i projektbekendtgørelsen, eksempelvis ved udviklings- eller demonstrationsprojekter, jf. projektbekendtgørelsens § 28. Kommunalbestyrelsen har således mulighed for at ansøge Energistyrelsen om dispensation fra projektbekendtgørelsens regler.

Energiklagenævnet bemærker hertil, at den proces, som foregår i et ORC-anlæg, er en almindelig kendt termodynamisk proces (Rankine-processen), som også er grundlaget for f.eks. vand-damp omsætningen i kraftværker. ORC-anlæg har været anvendt kommercielt i en lang årrække, og der er således efter Energiklagenævnets opfattelse ikke tale om, at det anlæg, der beskrives i projektforslaget, er en nyskabelse.

Energiklagenævnets afgørelse

Mariagerfjord Kommunes afgørelse af 12. august 2010 ophæves.

Sagen har været behandlet på nævnets møde den 7. marts 2011.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 26 i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 347 af 17. maj 2005 med senere ændringer.

Afgørelsen kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter lov om varmforsyning eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. lov om varmforsyning § 26, stk. 4.

energi

KLAGE NÆVNET

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

P.N.V.

Poul K. Egan
Nævnshormand

/Tina Maria Alander Lindfors
Fuldmægtig, cand.jur.

16. marts 2011

J.nr 1021-10-48-22

TML -EKN

Side 12 af 12